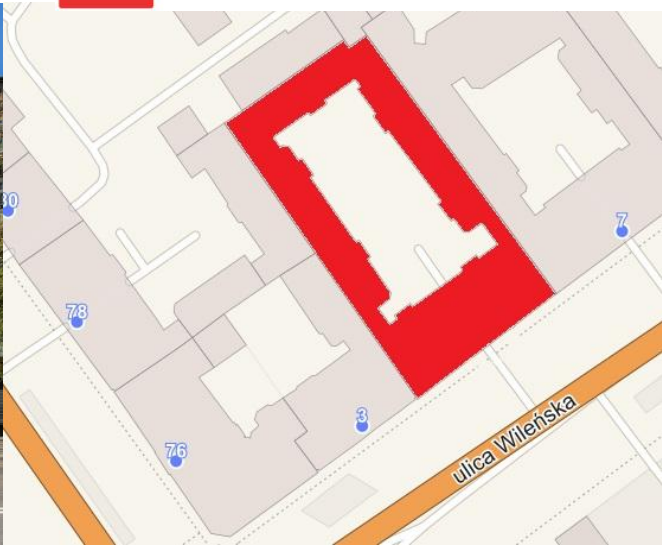

KARTA EWIDENCYJNA OBIEKTU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania	Warszawa
Kamienica Arona Walfisza	1877/78-1918	
9. Materiały graficzne	zał. graficzny dot. lokalizacji w skali 1:1500	4. Adres (ulica, nr posesji)
   - budynek włączony do wojewódzkiej ewidencji zabytków	ul. Wileńska 5 (działka ew. nr 88, obręb 4-13-06)	
	5. Przynależność administracyjna	
	województwo mazowieckie	
	powiat warszawski	
	gmina Praga-Północ	
	6. Współrzędne geograficzne	
	N: 52°15'22.406" E: 21°2'6.025"	
	7. Użytkowanie obecne	
	Budynek nieużytkowany	
	8. Stan zachowania	
	Zły	

Historia

W 1877 r. handlarz Aron Walfisz wydzielił 16 działek z należącej do niego nieruchomości na terenie Przedmieścia Praga. Posesja przy ul. Wileńskiej 5 została oznaczona nr hip. 750-Praga i jeszcze w tym samym roku wybudowano na niej dwupiętrową kamienicę. W 1878 r. jej właścicielami byli Wolf Blühman i Jankiel Kulik, w 1881 r. małż. Marcin i Anna Radeccy, zaś w 1887 r., w drodze publicznej licytacji, Abram Ajzenberg. Dla Ajzenberga na posesji zostały wybudowane dwupiętrowe oficyny boczne oraz oficyna poprzeczna. W 1898 r. właścicielem nieruchomości został Manas Szreiber, który sprzedał ją w 1902 r. Jankielowi Wagmanowi. Po śmierci Wagmana w 1913 r. właścicielką połowy nieruchomości została jego córka, Udes z Wagmanów Szreiber, zaś druga połowa trafiła w ręce ośmiorga wnuków. W 1914 r., właścicielami nieruchomości zostali Udes Szreiber i Mendel Lipszadt. Jeszcze w tym samym roku zatwierdzono projekt nadbudowy kamienicy i oficyn do 4 pięter, którą ukończono jesienią 1915 r. Najpewniej po 1918 r. dodano mieszkalne poddasze nad kamienicą i oficynami bocznymi. W 1926 r. Udes Szreiber oddała 1/4 należącej do niej części nieruchomości córce, Łai Szreiber. Z inwentaryzacji zniszczeń Biura Odbudowy Stolicy wynika, że zabudowa przy ul. Wileńskiej 5 nie została uszkodzona w trakcie wojny. Pod koniec 2005 r. doszło do pożaru oficyny poprzecznej i części oficyn bocznych, w wyniku którego w 2006 r. rozebrano jej 2 górne piętra i nakryto ją nowym dachem. W 2011 r. budynki znajdujące się na posesji zostały wysiedlone.

Opis

Kamienica założona na rzucie prostokąta, murowana, 5-kondygnacyjna, o dachu dwuspadowym krytym papą. Elewacja frontowa prawie w całości pozbawiona jest tynku, 11-osiowa, z przejazdem bramnym na osi 6. Skrajne części budynku zaakcentowane są lizenami, podobnie jak osie 5-7. Detal architektoniczny zachował się w szczątkowej formie, czytelne są jego pozostałości: pas cokołowy, boniowanie kondygnacji z lokalami usługowymi, gzymsy podokienne, gzymsy kordonowe, fragmenty balustrad balkonowych ozdobione wieńcami, służące obecnie jako barierki przyokienne. Elewacja podwórzowa, z wyjątkiem fragmentu pasa cokołowego, pozbawiona tynku, 12-osiowa, z czego po dwie skrajne osie stanowią łącznik z oficynami bocznymi, wschodnią i zachodnią. Otwory okienne prostokątne, z częściowo zachowaną drewnianą stolarką okienną (większość otworów zamurowano). Oficyny boczne i poprzeczna założone na rzucie prostokąta, murowane, pozbawione tynku, podpiwniczone, o dachu mansardowym, częściowo pulpitowym, z otynkowanym pasem cokołowym. Oficyna boczna (zachodnia) jest częściowo 6-, częściowo 3-kondygnacyjna. Jej elewacja jest 12-osiowa, z ryzalitami klatek schodowych na osi 4. i 11., które zaakcentowano ściętymi narożami. Oficyna boczna (wschodnia) jest 3- i 5-kondygnacyjna. Jej elewacja jest 11-osiowa, z ryzalitami klatek schodowych na osi 4. i 10. Oficyna poprzeczna (północna) jest 3-kondygnacyjna, z 9-osiową elewacją. Otwory okienne w oficynach są prostokątne, z zachowanymi elementami drewnianej stolarki okiennej.

Wartości

Budynek stanowi wartościowy element pod względem historycznym, będący świadkiem parcelacji działek na terenie Przedmieścia Praga. Jest to przykład budynku, który w toku swojej historii zmienił kostium fasady (pierwotnie neorenesans). Jest nośnikiem wartości naukowych, które wynikają z jego warstwy materialnej, m.in. technologii wykonania, użytych materiałów oraz rozwiązań technicznych, a także zachowanej formy.

Stan zachowania

Zły. W 2017 r. zawaliła się klatka schodowa wschodniej oficyny.

Postulaty konserwatorskie

- zachowanie gabarytów i bryły budynku
- przeprowadzenie remontu kamienicy frontowej i oficyn
- przeprowadzenie remontu pokrycia dachu
- wykonanie izolacji przeciwwilgociowej fundamentów
- przywrócenie wystroju elewacji

Zagrożenia

- nieprawidłowo prowadzone prace remontowe
- zatarcie opracowania elewacji w wyniku zewnętrznej termomodernizacji
- rozbiórka budynku

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Tekst: Monika Wesołowska, 30.06.2025 r.

Zdjęcia: Anna Szwałkiewicz, Na Pradze, 2017 r.